

Gedeputeerde Van Heijningen over milieu-ambities provincies:

"Het kunnen vier mooie jaren worden"

Nieuwe rondes, nieuwe kansen. De kersverse milieu-gedeputeerden kwamen onlangs voor het eerst bijeen. Centraal stond het nieuwe Interprovinciale Meerjarenprogramma Milieubeleid. Erik van Heijningen (Zuid-Holland), voorzitter van de IPO-adviescommissie Milieu, heeft alle vertrouwen in de komende vier jaar en de nieuwe ploeg gedeputeerden. "Ik heb geïnspireerde en inspirerende bestuurders gezien. Het kunnen mooie jaren worden"

Erik van Heijningen: "Het klimaat- en energiebeleid kan wat mij betreft niet hoog genoeg op de agenda staan." Foto: provincie Zuid-Holland.

Belangrijk thema in het nieuwe meerjarenprogramma lijkt het klimaat- en energiebeleid te worden. Volgens Van Heijningen is dat ook niet meer dan terecht. "Dit onderwerp kan wat mij betreft niet hoog genoeg op de agenda staan. De hele wereld praat erover. Als provincies kunnen wij een duidelijke bijdrage leveren aan het bestrijden van dit probleem. Niet alleen door stimulerend beleid, maar ook door te zorgen voor goede regelgeving." Van Heijningen ziet onder meer mogelijkheden op het gebied van ruimtelijke ordening. "Dan gaat het om de inrichting van bepaalde gebieden, bijvoorbeeld om wateroverlast te voorkomen." Ook het gebruik van duurzame energie wil hij stimuleren, evenals het doorvoeren van energiebesparingen. "Innovaties moeten we subsidiëren en de goede programma's bij elkaar brengen, om vervolgens door middel van trial en error te kijken wat kansrijk is. En dan niet bang zijn om diepte-investeringen te doen."

Botsing

Verschillende provincies bezitten aandelen in energiebedrijven en zouden dus via de aandeelhoudersvergaderingen die ondernemingen kunnen gaan aanspreken op hun verantwoordelijkheid om duurzamer te produceren. Van Heijningen voelt er weinig voor om hierover in interprovinciaal verband afspraken te maken: "Het betreft een zaak die niet alle provincies aangaat, Primair is het aan de betreffende provincies om hun koers ten aanzien van deze bedrijven te bepalen. Als voorzitter van IPO Milieu neem ik daar geen standpunt in. Bovendien is dit een ingewikkelde botsing tussen financieel bedrijfsbelang en het publieke belang. Hoe dan ook moeten we in Nederland een sfeer scheppen waarin overheden, bedrijven en milieu- en natuurorganisaties ambitie tonen de emissies ver terug te dringen. Dat vraagt goed overleg, vertrouwen en concrete afspraken."

Lobbyen

Een ander thema dat Van Heijningen de komende jaren graag in IPO-verband wil oppakken, is Europa. "Het is uitermate van belang om het Europese proces in Brussel te volgen en te beïnvloeden. Dat kan alleen door maximaal samen te werken als Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Maar we moeten er niet alleen over praten, maar ook lobbyen. Er naar toe en actief zijn in Brussel. We hebben natuurlijk slechte ervaringen met de luchtkwaliteit. Het was vijf voor twaalf toen we opeens geconfronteerd werden met allerlei verplichtingen waardoor projecten niet door konden gaan. Dat moeten we met de Kaderrichtlijn Water zien te voorkomen. Overigens wil ik niet blijven steken in dat negatieve, want daar heb ik niks mee. Ik ben liever positief kritisch."

Verrommeling

Naast deze speerpunten omvat het nieuwe meerjarenprogramma uiteraard voorstellen die het hele spectrum van het provinciale milieubeleid omvatten. Van Heijningen: "Er spelen tal van belangrijke onderwerpen en problemen op provinciale niveaus. Soms verschilt dat per provincie, de ene heeft bijvoorbeeld meer een agrarisch karakter en de ander een stedelijk. Dat brengt verschillende problemen en kansen met zich mee. Een provincie als Flevoland is bijvoorbeeld erg bezig met windenergie en het spanningsveld

LEES VERDER OP PAGINA 2

Maatlatten vergunningverlening en handhaving

Wanneer is een organisatie in staat om op een adequate manier milieuvergunningen te verlenen en te handhaven? Hoeveel mensen moeten er dan in dienst zijn? Welke kwaliteiten moet het personeel hebben? En hoeveel bedrijven moeten er minimaal 'in portefeuille zijn' om de kennis en ervaring actueel te houden?

LEES VERDER OP PAGINA 2

Risico's indammen met 'schone bronnen'

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen vormt nog steeds een grote bedreiging voor kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Het IPO doet in een recent rapport de nodige aanbevelingen om die te verminderen. De vraag is nu: hoe? Een prominente rol daarbij spelen de resultaten van het project 'Schone bronnen'.

LEES VERDER OP PAGINA 3

Provincies willen Omgevingsvergunning

De provincies willen doorgaan met de Omgevingsvergunning. Dat hebben gedeputeerden Klip (Drenthe) en Rietkerk (Overijssel) minister Cramer laten weten. Wel hebben ze aangegeven dat er nog een paar grote problemen te slechten zijn. VNG en de UvW lijken zich echter met de dag gereserveerder op te stellen.

LEES VERDER OP PAGINA 4

Europese dossierteams verscherpen aanpak

Vroeger beginnen, heldere projectbeschrijvingen, tussendoor bijstellen en werken in slagvaardige teams. Dat is in een notendop de opdracht voor de interbestuurlijke dossierteams die zich bezighouden met de emissieregelgeving (IPPC), de richtlijn bodembeheer, de richtlijn luchtkwaliteit en de hoogwaterrichtlijn.

LEES VERDER OP PAGINA 8

Resultaatgericht werken aan duurzame steden

Een schoon leefmilieu, energiereductie en kringloopsystemen. Maar ook zaken als het verbeteren van de wijk-economie, veiligheid en sociale cohesie. Allemaal onderwerpen die om de hoek komen kijken bij het werken aan een duurzame stedelijke ontwikkeling. Maar hoe hou je een dergelijk scala aan belangen in de hand?

LEES VERDER OP PAGINA 9

Maatlatten voor vergunningverlening en handhaving

Wanneer is een organisatie in staat om op een adequate manier milieuvergunningen te verlenen en te handhaven? Hoeveel mensen moeten er dan in dienst zijn? Welke kwaliteiten moet het personeel hebben? En hoeveel bedrijven moeten er minimaal 'in portefeuille zijn' om de kennis en ervaring actueel te houden?

Ruud Bruggeman, 070-8881210, rbruggeman@ipo.nl

Foto: Michiel Wijnbergh.

De kwaliteit van vergunningverlening en handhaving staat voortdurend in de belangstelling. Provincies en gemeenten hebben de opgaven om deze taken slagvaardig en efficiënt uit te voeren. Maar wanneer ben je als organisatie nu zowel slagvaardig als efficiënt? Namens het ministerie van VROM is hiernaar onderzoek verricht. Uitkomst zijn twee matlatten: één voor vergunningverlening en één voor toezicht en handhaving.

Kritische massa

Met de twee matlatten kan een provincie of gemeente beoordelen of zij over voldoende 'kritische massa' beschikt om haar taken op een adequate manier uit te voeren. Op basis van de inzichten die dit oplevert kan vervolgens een verbetertraject worden uitgestippeld. Hiertoe schetst het onder-

zoek een aantal verbeteropties zonder dat er waardeoordelen over worden uitgesproken. Wel wordt opgemerkt dat voor een juiste toepassing van de maatlat het nodig is om voor de kengetallen die zijn gehanteerd een nader praktijkonderzoek te houden. Het is dan ook de bedoeling om bij een aantal provincies en gemeenten pilotprojecten te houden om te komen tot een verfijning van de gehanteerde cijfers.

Vervolgproces

Het onderzoek zegt dus nog niets over hoe organisaties met de uitkomsten om moeten gaan. Deze vraag zal in een vervolgfase aan de orde komen. Voor provincies betekent dit dat zij in de komende periode moeten nagaan welke rol zij in het vervolgproces willen vervullen. ●

VERVOLG VAN PAGINA 1

met het landschap. Maar er zijn ook thema's die in alle provincies spelen. Zo maken we ons allemaal zorgen over de verrommeling van het landschap en de kwaliteit en schaarste van de buitenruimte. Om op die dossiers stappen voorwaarts te maken zijn belangrijke keuzes nodig ten aanzien van onder meer de uitvoering van groenplannen en de herstructureringsprogramma's voor bedrijventerreinen. Ons nieuwe milieuprogramma zal daar op inspelen." Belangrijke opgave daarbij is ruimte zien te maken voor het realiseren van milieu- en natuurdoelen en tegelijk wegen zoeken om de alsmaar toenemende ruimtelijke druk in te passen. Juist op dit punt ziet Van Heijningen een belangrijke rol weggelegd voor de provincies. "Als middenbestuur kunnen wij beleidsvelden bij elkaar brengen. Zo kunnen wij een bijdrage leveren aan het probleem van verkokering, dat deels - door de specialisatie - onvermijdelijk is. Het Rijk kan onze kwaliteiten benutten en provincies kunnen gemeenten ten dienste zijn."

Uitvoeringsorganisaties

In het meerjarenprogramma komt ook aandacht voor de positie van de provincies ten opzichte van de uitvoeringsorganisaties. Deze krijgen onder meer te maken met de nieuwe Omgevingsvergunning en moeten derhalve een kwaliteitsimpuls krijgen. "Maar hoe of wat, daar wil Van Heijningen op dit moment nog niets over zeggen. "Wij hebben afgesproken daarover met

elkaar nader van gedachten te wisselen. Ik wil daar geen voorschot op nemen, ook al zie ik grote kansen op dit punt. Hoe dan ook willen we een bijdrage leveren aan vereenvoudiging van regelgeving en processen, ook om zo de administratieve lasten terug te dringen zoals via de Omgevingsvergunning."

Cramer

Wat betreft de samenwerking met milieuminister Cramer rekent hij er op dat er straks een 'goed bestuurlijk akkoord' ligt tussen het Rijk en de provincies. "Van belang daarbij is dat wij verder kijken dan onze provinciale neus lang is en dat het Rijk met de financiële middelen over de brug komt. Alleen dan kunnen we onze gezamenlijke ambities op het gebied van duurzaamheid waarmaken." ●

Foto: Michiel Wijnbergh.

Risico's indammen met 'schone bronnen'

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen vormt nog steeds een grote bedreiging voor kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Het IPO doet in een recent rapport de nodige aanbevelingen om die te verminderen. De vraag is nu: hoe? Een prominente rol daarbij spelen de resultaten van het project 'Schone bronnen'.

Foto: Michiel Wijnbergh.

Over de aanbevelingen uit het IPO rapport 'Quickscan risico's van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden' vond eind vorig jaar een symposium plaats. Onder de grote schare deelnemers waren vertegenwoordigers van provincies, Vewin, waterleidingmaatschappijen, gewasbeschermingsmiddelenindustrie, landbouw en rijksoverheid. Kortom, alle partijen die een bijdrage moeten leveren aan het oplossen van de problematiek rond bestrijdingsmiddelen en grondwaterbescherming.

Erfenis

Uit het rapport blijkt welke grondwaterbeschermingsgebieden het meest kwetsbaar zijn voor uitspoeling van bestrijdingsmiddelen. Dit zijn vooral winningsgebieden in Limburg, Brabant, Gelderland, Overijssel en Drenthe. Uit metingen van het ruwwater – onbehandeld water – blijkt dat bij ongeveer een kwart van de kleine grondwaterlichamen van drinkwaterbedrijven bestrijdingsmiddelen zijn gevonden in een concentratie van meer dan de norm (0,1 µg per liter). In veertig procent van de 'zeer kwetsbare winningen' werden dergelijke stoffen aangetroffen. Dit probleem is deels een erfenis uit het verleden, maar nog steeds komen dagelijks bestrijdingsmiddelen in de grond terecht. Bentazon en BAM – de meest aangetroffen stoffen – zijn samen met andere regelmatig voorkomende stoffen de

komende jaren nog gewoon toegestaan. Bovendien vindt uitspoeling naar het grondwater vertraagd plaats en dus zal er nog wel een tijdlang sprake zijn van een zeker 'nail effect'.

Kansrijk

Een kansrijk landelijk initiatief om de grootste probleemstoffen aan te pakken is het project 'Schone bronnen'. Dit is een samenwerkingsverband van Vewin, Unie van Waterschappen, LTO Nederland en de Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie (NEFYTO), de brancheorganisatie van de Nederlandse agrochemische industrie. In de eerste, afgeronde fase van het project zijn vijf stoffen aangepakt: bentazon, carbendazim, isoproturon, methomyl en terbutylazin. Deze stoffen zijn nog niet volledig verdwenen, maar het gebruik wordt wel scherp in de gaten gehouden. In de tweede fase staan vijf andere stoffen centraal: MCPA, dimethenamid-p, pirimifos-methyl, dichlobenil en 2,4-D. Door de directe samenwerking zijn al enkele successen geboekt, bijvoorbeeld dat nu op het etiket bij bentazon wordt vermeld dat het niet mag worden gebruikt in bepaalde zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Een succesvolle regionale aanpak is het Brabantse stimuleringsproject 'Schoon Water'. Tijdens het symposium kreeg het project de landelijke prijs voor beste initiatief ter verbete-

ring van de waterkwaliteit.

Aangescherpt

De aanpak van bestrijdingsmiddelen blijft een ingewikkelde materie. Het landelijke toelatingsbeleid voor bestrijdingsmiddelen in Nederland is onlangs aangescherpt; voor de grondwaterbeschermingsgebieden is nu een extra veiligheidsfactor ingebouwd. In de komende jaren vindt (her)beoordeling plaats aan de hand van die scherpere criteria. De verwachting is dat bepaalde uitspoelingsgevoelige middelen dan niet meer zijn toegelaten voor gebruik in grondwaterbeschermingsgebieden. Daarmee is de zwarte lijst van ruim tien jaar geleden weer terug. De risico's in die gebieden nemen dus af. Anderzijds hebben provincies en drinkwaterbedrijven weinig middelen om het probleem van bestrijdingsmiddelen in het grondwater regionaal aan te pakken. Het schoonmaken van grondwater is erg duur. Extra zuivering bij de drinkwaterbereiding zou bovendien niet passen binnen de vereisten van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), die stelt dat het grondwater zodanig schoon moet zijn dat met een eenvoudige zuivering drinkwater kan worden bereid.

Aanvullend beleid

Belangrijk is dan ook dat de rijksoverheid het nieuwe toelatingsbeleid duidelijk communiceert naar de provincies. Die moeten op hun beurt, eventueel met de waterleidingbedrij-

ven, beoordelen of aanvullend regionale maatregelen nodig zijn. Zo ja, dan kunnen ze het beste niet individueel het wiel uit gaan vinden, maar onder de IPO-vlag met andere provincies samenwerken. Omdat meten weten is, krijgt ook de monitoring een impuls. De uitwisseling van data uit individuele bronnen is nog steeds een probleem. Verschillende instanties meten bovendien voor uiteenlopende doelen, zodat gegevens niet naadloos aansluiten. Aan standaarden wordt gewerkt. Inmiddels hebben het College voor Toelating van Bestrijdingsmiddelen en het IPO-platform Meetnetbeheerders al met elkaar gesproken over de mogelijkheden tot samenwerking.

Implementatie

Met het symposium is een stap gezet om de landelijke en regionale sporen dichterbij elkaar te brengen, vooral door de verbetering van contacten en samenwerking tussen Rijk en provincies. De praktijkmaatregelen die dit oplevert, kunnen worden benut bij implementatie van de Kaderrichtlijn Water. ●

Informatie: Sarie Buijze, 073-6812316, sbuijze@brabant.nl

De provincies willen doorgaan met de Omgevingsvergunning. Dat hebben gedeputeerden Tanja Klip (Drenthe) en Theo Rietkerk (Overijssel) minister Cramer van milieu in een bestuurlijk overleg laten weten. Wel hebben ze aangegeven dat er nog een paar grote problemen te slechten zijn. VNG en de UvW lijken zich echter met de dag gereserveerder op te stellen.

Provincies willen verder met Omgevingsvergunning

Foto: Michiel Wijnbergh.

De minister was benieuwd naar de opstelling van de provincies, omdat vooral de gemeenten hevig twijfelen aan het nut van dit instrument. Het gedeputeerdenduo lieten de minister klip en klaar weten dat de provincies nog steeds vierkant achter het concept van de Omgevingsvergunning staan. Wel zijn er nog enkele wensen. Zo moet er nog duidelijkheid komen over de compensatie van bestuurslasten, adequate ICT-voorzieningen en de uitvoering van de handhaving. Ook willen de provincies graag de vergunning voor de opslag van stoffen in de ondergrond blijven verlenen.

Omgevingsdienst

Gemeenten en waterschappen lieten een geheel ander geluid horen. Burgemeester Lamers (Houten) meldde dat de VNG verwacht dat lang niet alle bedrijven gebruik gaan maken van de nieuwe vergunning. Hierdoor moeten de gemeenten twee vergunningsystemen in de lucht houden en dat kost veel geld. Daarom pleit de VNG voor een minder verregaande coördinatie-regeling in een gemeentelijke omgevingsvergunning. Cramer ziet daar weinig in omdat dan de gewenste integratie van het vergunningproces wordt losgelaten. Bovendien vallen de provincies dan buiten de boot.

De Unie van Waterschappen heeft vooral bezwaren vanwege de handhaving. Het probleem zit met name in de verdeling van de bevoegdheden. De IPO-delegatie gaf aan dat bij de uitvoering gebruik gemaakt wordt van de expertise van gemeenten en waterschappen, en dat intensievere samenwerking tussen betrokken overheden juist één van de pluspunten is. De minister beaamde dat en noemde de omgevingsdienst als toekomstmodel. Overijssel begint hiermee een pilot.

Steun bedrijfsleven

Cramer staat achter het wetsvoorstel voor de Omgevingsvergunning, maar uiteindelijk is het aan de Tweede Kamer om hierover een eindoordeel te vellen. Ook voor het bedrijfsleven is er geen enkele twijfel. Tijdens een ontmoeting met Kamerleden lieten vertegenwoordigers van het VNO-NCW, MKB, Bouwend Nederland en de Neprom (ontwikkelaars) weten dat de Omgevingsvergunning er moet komen, liefst zo snel mogelijk. De verdeling van bevoegdheden wordt als heel logisch beschouwd. Dat de klus zorgvuldig moet gebeuren en dus tijd kost, kan rekenen op begrip. Het bedrijfsleven ergert zich wel aan het VNG-argument dat bedrijven geen gebruik zullen maken van de vergunning. Zij weten zelf het beste wat er onder hun leden leeft. Verder ondersteunde VNO-NCW de provinciale eis om de vergunning voor de ondergrondse opslag bij de provincies te laten. De vereniging Stads- werk – gemeentelijke medewerkers die werkzaam zijn in de openbare ruimte – pleitte tijdens hetzelfde gesprek met Kamerleden tamelijk verrassend ook voor een snelle invoering. Zij ziet de Omgevingsvergunning als een instrument om de samenwerking tussen betrokken afdelingen en organisaties te verbeteren.

Vervolgtraject

Op het moment van het opstellen van dit artikel was het verslag van de bijeenkomst met de Tweede Kamer nog niet gepubliceerd. Het is dan ook nog niet duidelijk wat de Kamer vindt van het wetsvoorstel. Wel verschuift de datum van invoering van de wet steeds meer richting 1 juli 2008 of zelfs 1 januari 2009. ●

Ruud Bruggeman, tel. 070-8881210, rbruggeman@ipo.nl

What's hot and what's not in 2007?

Als het gaat om zaken als klimaat en energie is het absoluut noodzakelijk als Rijk en decentrale overheden samen optrekken in Europa. Daarom hebben IPO en VNG onlangs een lijst met Europese prioriteiten naar de Eerste en Tweede Kamer gestuurd. Wat is er behalve het klimaat nog meer 'hot' in 2007?

De lijst van IPO en VNG is gebaseerd op het werkprogramma 2007 van de Europese Commissie en op de prioriteitenlijst van vorig jaar. Het gaat hierbij om EU-onderwerpen die belangrijk zijn voor provincies en gemeenten. Een aantal dossiers uit 2006, op het gebied van bodem, lucht en water, keren in 2007 terug. De lijst geeft richting aan de acties die moeten worden ondernomen. Ook kan zij gebruikt worden voor

acht moeten nemen.

Bodemstrategie

Vanuit 2006 worden twee bodemdossiers meegenomen naar 2007: de thematische strategie bodembescherming en de richtlijn bodembescherming. Er is twijfel over de noodzaak van EU-wetgeving op dit gebied. Provincies en gemeenten verzetten zich tegen extra financiële en administratieve lasten, dus eventuele EU-regels moeten zoveel

waterzuiveringsbeleid moet uitvoerbaar blijven.

Klimaatverandering

De Europese Commissie komt in 2007 met een aantal voorstellen rond klimaatverandering. Provincies en gemeenten onderschrijven de noodzaak van maatregelen om dit probleem beheersbaar te houden. Zij hanteren bij dit dossier een integrale benadering. Daarbij gaat het om ruimtelijke ontwikkelingen,

Eensgezindheid over de kernbegrippen in de afvalcyclus is van groot belang voor een goede handhaving, preventie en verwerking van ons afval. Foto: Michiel Wijnbergh.

een efficiënte samenwerking tussen VNG en IPO, en tevens met het Rijk, de Europese Commissie, het Europees Parlement, het Comité van de Regio's en de Council of European Municipalities and Regions.

Europese prioriteiten

De milieunderwerpen op de IPO/VNG-prioriteitenlijst zijn:

Luchtkwaliteit

De discussie over de thematische strategie luchtverontreiniging en de richtlijn luchtkwaliteit is nog niet afgerond. In 2007 wordt geprobeerd om alsnog de Europese normen te halen door het probleem bij de bron aan te pakken. Daarnaast presenteert de Europese Commissie dit jaar een richtlijn over de nationale emissieplafonds, die de lidstaten in

mogelijk aansluiten bij de bestaande Nederlandse wetgeving.

Afvalpreventie en recycling

Ook op dit terrein twee dossiers uit 2006: de thematische strategie afvalpreventie en afvalverwerking én de richtlijn over afval. De vaststelling van EU-definities voor verschillende kernbegrippen in de afvalcyclus zijn van groot belang voor een goede handhaving, preventie en verwerking van ons afval. Decentrale overheden willen hier actief bij betrokken worden.

Prioritaire stoffen Kaderrichtlijn water

Ingezet wordt op beter hanterbare richtlijncriteria. Dit betekent onder meer dat niet alle chemische stoffen automatisch op de 'zwarte lijst' terechtkomen. Het eigen nationaal

bebouwing, waterbeleid en natuur- en plattelandsbeleid.

Energie

Klimaatveranderingen hangen nauw samen met energieverbruik. Tachtig procent van de CO₂-uitstoot is hierop terug te voeren. Het belang van de provincies en gemeenten in dit dossier ligt bij een liberalisering van de energiemarkt, energiebesparing in gebouwen en apparaten, emissiebeperkingen, vergunningverlening en alternatieve energie. ●

Mathijs Verhagen (IPO), tel. 070-8881212.

De uitvoering

Foto: Michiel Wijnbergh.

Puzzelen

Als IPO-medewerker heb je het voorrecht om af en toe te mogen bewegen tussen het crème de la crème van de interprovinciale milieuwereeld. Een paar weken geleden was het weer zover. Alle milieugedeputeerden kwamen bijeen op de 32e verdieping van het havenkantoor op de Kop van Zuid in Rotterdam. Het was de eerste keer dat de gedeputeerden elkaar troffen na de Statenverkiezingen en er waren dus behoorlijk wat nieuwe gezichten. Het schitterende uitzicht op de Rotterdamse haven en (speciaal voor mij) de voetbaltempel op Zuid boden genoeg inspiratie. In ieder geval genoeg enthousiasme bij mij om weer te dromen over grootste daden van de rood-witte ploeg. Maar daarvoor was deze sessie natuurlijk niet bedoeld. Nee, de bestuurders waren bij elkaar gezet om in alle rust met elkaar te praten over de milieuproblemen en hoe interprovinciaal daar wat tegen gedaan kon worden.

Om de discussie hierover een beetje te sturen was Klaas van Egmond gevraagd om zijn mening over de Nederlandse milieuproblemen te geven. Een ieder die de directeur van het Milieu- en Natuurplanbureau een beetje kent, weet dat hij hier als een standwerker over kan vertellen. Wat mij opviel in zijn verhaal was dat hij de milieuproblemen herleidde naar de druk die in Nederland op de ruimte wordt gelegd. Iedereen wil wat in Nederland en allemaal hebben we daar ruimte voor nodig. Automobilisten willen meer wegen, starters willen betaalbare nieuwe woningen, bedrijven willen terreinen nabij de Rijkswegen en ga maar door. En zo, zei Van Egmond, willen we allemaal ook nog schone lucht, veel groen rond de steden, recreatiegebieden en moet er gezorgd worden dat de klimaatverandering niet tot wateroverlast leidt. Allemaal wensen en claims en wat Van Egmond het meest dwars zit is dat hierop geen regie wordt gevoerd. Departementen zien alleen hun probleem en dat moet opgelost worden. Daardoor ontstaan er allemaal departementale kaarten waar de inrichting van Nederland op is getekend. Als je al die kaarten op elkaar legt dan ontstaat er een onoplosbare puzzel. Ik ben bang dat het nieuwe kabinet deze puzzel ook niet gaat oplossen gelet op de zes pijlers die na de 100-daagse zoektocht zijn overgebleven. Deze zes pijlers staan redelijk op zichzelf en er zit wel wat ruimte tussen.

Maar kunnen provincies hier dan een rol vervullen? Een logische vraag maar het concrete antwoord werd in Rotterdam nog niet gegeven. Na de zomer moet dit wel duidelijk zijn. Minister Cramer is hier erg in geïnteresseerd zoals bleek tijdens het diner in Hotel New York. Zij heeft de provincies nodig om haar wensen te realiseren. Al met al een geslaagde eerste bijeenkomst van de IPO-adviescommissie Milieu en voor mij nuttig om te horen hoe de gedeputeerden over bepaalde zaken denken.

Leuk was het om Klaas van Egmond een paar weken later in Buitenhof zijn verhaal nog eens te horen vertellen. Hij noemde de provincies een belangrijke schakel in het oplossen van de milieuproblemen. Juist de provincies zijn in staat om de puzzelstukjes op de juiste plaats te leggen. Ik wens jullie veel puzzelplezier de komende jaren.

Ruud Bruggeman,
Coördinator PRISMA.

KORT

Energiebeleid vergt meer energie

Gedeputeerde Tanja Klip-Martin van Drenthe vindt dat overheden nog meer energie moeten steken in energiebeleid. Dit vanwege de enorme CO₂-uitstoot door inklinkende veenbodems. Oorzaak is het terugbrengen van het grondwaterpeil ten behoeve van de landbouw op veengronden. Dat veroorzaakt een jaarlijkse CO₂-uitstoot in Drenthe van 900 kTon. "Dat is meer dan onze Kyotodoelstelling van 880 kTon minder groei in de CO₂-uitstoot in 2012," aldus de gedeputeerde. •

Conferentie Duurzame Mobiliteit

Reserveer in uw agenda: 14-15 november 2007! Op deze dagen vindt in Arnhem de conferentie 'Connecting Clean Mobility' plaats. Centrale thema's zijn kennisuitwisseling, projectontwikkeling en internationale samenwerking. Neem voor meer informatie contact op met Wouter van der Laak, 073-681261, wvdlaak@brabant.nl •

Van baggerspecie tot bouwstof

Rijkswaterstaat Oost-Nederland heeft een aantal baggerspecie-depots langs het Twentekanaal met succes ontmanteld. Dit is gebeurd in samenspraak met de gemeente, Hof van Twente en de provincie Overijssel. De verontreinigde baggerspecie wordt deels tot bouwstof verwerkt

en als zandvervanger toegepast in een nieuw wegtracé. Hiertoe is de grondbaggerspecie in een mobiele verwerkingsinstallatie bewerkt met een zogeheten koude immobilisatie-techniek. Daarbij wordt een nieuwe minerale fase gevormd en de verontreinigingen ingesloten met bijvoorbeeld cement. GeoDelft heeft onderzoek gedaan naar de invloed van de verzadigingsgraad op de verwerking van het materiaal, het risico op afschuiving, de erosiebestendigheid, de samendrukbaarheid en de stabiliteit. •

Grondwater schoner dankzij mestbeleid

Het mestbeleid dat sinds halverwege de jaren tachtig in Nederland van kracht is heeft een positief effect op de grondwaterkwaliteit in Brabant. Dit blijkt uit onderzoek van de Universiteit Utrecht en TNO. In het bovenste grondwater vonden de onderzoekers een daling van de concentraties meststoffen. Met name de concentratie nitraat is sterk afgenomen. Deze verbetering is toe te schrijven aan het mestbeleid van de afgelopen twintig jaar, dat erop gericht is de uitspoeling van nitraat en fosfaat naar het grond- en oppervlaktewater te verminderen. •

Offshore Windpark Q7

In de haven van IJmuiden liggen de onderdelen klaar van de eerste twintig windturbines bestemd voor Offshore Windpark Q7. De bouw van het park gaat een slordige 350

miljoen euro kosten; de financiering is tot stand gekomen in samenwerking met Dexia en Rabobank. Het projectteam heeft onlangs een nieuwe website gelanceerd (www.q7wind.nl). Op de site is van alles te lezen over het bouwproces, de gebruikte technieken en de geschiedenis van het project en wordt nog aangevuld met foto's en filmpjes. Nu al kan men een digitale rondvlucht maken boven de locatie van het windmolenpark. •

Winnaars duurzaam inkopen

Eind mei zijn de de PPPrijs en PPPluim voor Duurzaam Inkopen uitgereikt. De PPPrijs ging naar de gemeente Hilversum voor haar rol als koploper op het gebied van duurzaam inkopen. Gemeente Oss heeft de PPPluim ontvangen als compliment voor de goede inbedding van duurzaam inkopen in de organisatie. Genomineerd voor de prijs was de Belastingdienst, met een mooi voorbeeld om restafval te verminderen. Ook het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties behoorde tot de genomineerden, omdat het een voortrekkersrol vervult intern en in overleg met andere departementen als het gaat over duurzaam inkopen. Informatie: www.senternovem.nl/duurzaaminkopen •

Kijk mij nou!

Ter inspiratie en om de opgedane kennis uit gesubsidieerde projec-

ten te verspreiden heeft het programma Milieu & Technologie van SenterNovem onlangs een boek uitgebracht. Twintig MKB-ers laten zien dat het mogelijk is om te innoveren op een manier waarvan zowel bedrijf, werknemers als het milieu profiteren. Het boek Kijk mij Nou! is gratis te bestellen bij publicatiecentrum@senternovem.nl o.v.v. publicatiecode 3MT 07.02 of te downloaden van www.senternovem.nl/milieu-technologie/publicaties. •

CO₂ onder de grond

De provincie Groningen, het ministerie van VROM en energieleverancier Nuon gaan samenwerken om de opvang en opslag van CO₂ onder de grond mogelijk te maken. De partijen hebben onlangs een intentieverklaring ondertekend. De partijen zien goede kansen om CO₂ af te vangen bij de zogeheten multi-fuelcentrale van Nuon in de Groningse Eemshaven. In deze centrale wordt energie geproduceerd met brandstoffen als gas, biomassa en kolen. Het is de bedoeling dat de locatie in 2011 in gebruik is genomen. De centrale kan twee miljoen huishoudens van elektriciteit voorzien. De CO₂ die vrijkomt wordt opgevangen en kan worden hergebruikt. De opslag moet bijdragen aan de doelstelling van de overheid om de uitstoot van CO₂ met dertig procent te verminderen in 2020. •

gastcolumn

René Craemer,
Hoofdofficier van Justitie van het
Functioneel Parket.
Foto: Functioneel Parket.

Professioneel en efficiënt

Het is nu ruim anderhalf jaar geleden dat het Functioneel Parket begon met de centralisering van de strafrechtelijke handhaving van de milieuwetgeving. Een opschaling van negentien organisaties naar één organisatie met vier vestigingen in het land en een stafkantoor in Den Haag. De opdracht was de strafrechtelijke handhaving professioneler maar vooral ook efficiënter te organiseren. Met alléén professionaliteit kom je niet ver in de samenleving zoals nogal wat zeer vakbekwame middenstanders enkele decennia geleden moesten ondervinden.

Met de professionaliteit van de meeste medewerkers van het Functioneel Parket bleek het wel goed te zitten. Hier en daar wat achterstallig onderhoud, maar dat werken we wel weg, zeker als het nieuw bedachte opleidingsplan geheel operationeel is.

Maar de efficiëncyslag is nog niet gemaakt. Daarbij komt het nodige kijken. Allereerst zijn we de werkprocessen gaan vernieuwen en uniformeren; dat valt nog niet mee om negentien verschillende werkwijzen om te vormen tot een eenheid! Nog ingewikkelder is de operatie om een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen op de positie van het strafrecht in de milieuhandhaving en op de relatie van het Openbaar Ministerie met het bestuur. Ook daarin zijn heel wat verschillende standpunten die verenigd moeten worden, met het doel efficiënter te kunnen werken.

Waarom val ik u lastig met deze opmerkingen? Deels om te melden dat het met het Functioneel Parket de goede kant op gaat, maar we er nog niet zijn. Hier en daar dus s.v.p. nog enig geduld! Deels óók, omdat wij nu beter dan voorheen vanuit onze centrale positie zien, dat voor het bestuur hetzelfde gold en geldt als voor het Openbaar Ministerie.

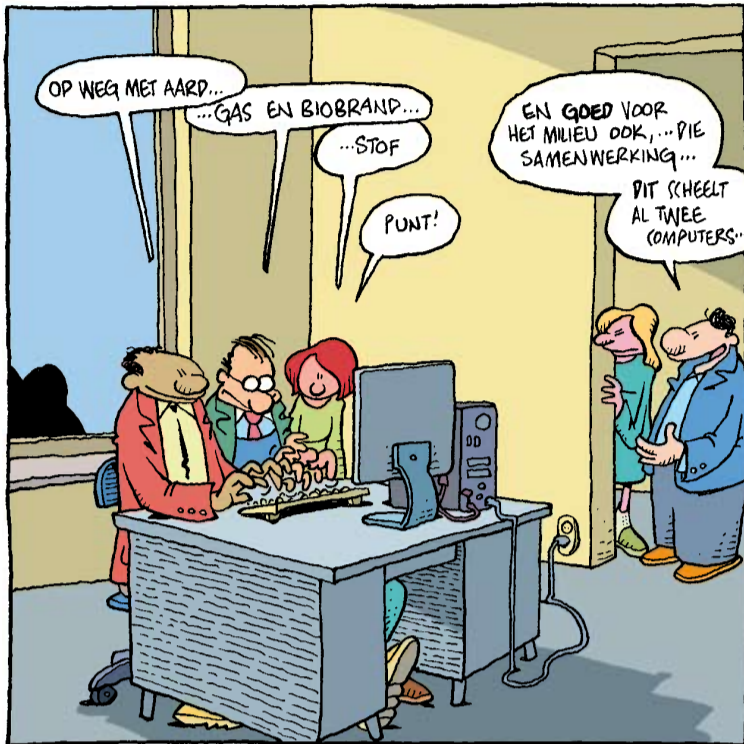
De professionalisering is een belangrijke stap voorwaarts geweest voor de bestuurlijke handhaving, maar hoe is het gesteld met de efficiency? Met circa vijfhonderd bestuurlijke instanties die zich met milieuhandhaving bezig houden, mag die vraag toch wel gesteld worden. Temeer daar er ontwikkelingen zijn die het stelsel onder druk (gaan) zetten. Zo is het voor de nodige bestuurlijke instanties nu al niet eenvoudig om met het beschikbare budget - naast de noodzakelijke vergunningverlenende taak - ook de handhaving op peil te houden. De vereenvoudiging van het vergunningstelsel, op zichzelf een goede zaak, zal toch echt gepaard moeten gaan met een stevig accent op handhaving.

Tenslotte gaat de politiereorganisatie op het milieuterrein de bedoelde vruchten afwerpen: de échte milieucriminaliteit komt langzaam maar zeker in beeld. Daar moet de politie zich op richten. Ze zal dus minder tijd hebben om het bestuur bij te springen bij taken zoals hercontroles, die eigenlijk 'bestuurlijk' zijn. En dan krijgt milieu ook nog eens de terechte extra publieke aandacht!

Ik denk dat ook het bestuur er niet aan ontkomt naar efficiencywinst op zoek te gaan. In ieder geval meer dan nu het geval is. Nou moet ik oppassen, want ik weet dat ik op gevoelig terrein kom. Maar toch: efficiencywinst kun je vaak makkelijk scoren door samenwerking. Wij, als strafrechtelijke handhavingspartner, zouden het toejuichen als in de bestuurlijke handhaving meer samenwerkingsverbanden ontstaan en een meer overzichtelijke structuur. Het zou de broodnodige afstemming tussen de beide kanten van handhaving zeer ten goed komen! Maar voor het Openbaar Ministerie alléén moet het bestuur het niet doen. Gezond eigenbelang zou de drijfveer moeten zijn: het kan wellicht goedkoper én beter!

Interprovinciale samenwerking loont

De brochure 'Op weg met aardgas en biobrandstof', de website www.stadenmilieu.nl, een juridische analyse naar het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit en een implementatieplan voor de Omgevingsvergunning. Vier willekeurige voorbeelden van producten die voortkwamen uit het PRISMA-programma 2006.

Het jaarverslag 2006 van het PRISMA laat zien dat de gezamenlijke provincies vorig jaar hard hebben gewerkt aan de uitvoering van het interprovinciale milieubeleid. De 44 geplande hebben uiteindelijk 35 concrete eindresultaten opgeleverd.

Resultaten 2006

Hierboven zijn al een viertal genoemd, maar daarmee wordt al het werk dat verzet is duidelijk te kort gedaan. Wat bijvoorbeeld te denken van de 24 uur milieuhandhavingssactie waaraan ruim 2000 toezichhouders en andere handhavers bij betrokken waren? 3180 locaties zijn in deze 24 uur gecontroleerd hetgeen meer dan 2000 overtredingen aan het licht bracht. Ook zijn voor bedrijven trainingen ontwikkeld om in korte tijd kennis te maken met ervaringen van duurzaam of maatschappelijk verantwoord ondernemen. Een item waar de huidige minister een warm voorstander van is. Van belang zijn voorts de kaderstellende documenten die voor onder meer energie, geur, lucht en

geluid voor de provinciale regelgeving, met inbegrip van een selectiepakket voor de aanvraag, considerans en voorschriften. De bedoeling hiervan is om als gezamenlijke provincies zo veel als mogelijk uniforme vergunningen op te stellen.

Het gaat te ver om op alle resultaten van de projecten in te gaan. Geïnteresseerden kunnen het jaarverslag opvragen bij ondergetekende. Wel is duidelijk dat de ruim vijftienjarige samenwerking van de provincies op dit vlak zijn vruchten begint af te werpen.

Meerjarenplan

De interprovinciale milieuprojecten kennen hun basis in de Strategische Milieu Agenda 2005-2008. Momenteel wordt gewerkt aan de opvolger van dit meerjarenplan. Het is de intentie om aan het eind van dit jaar de opvattingen van de provincies op het milieubeleid voor de periode 2008-2011 gereed te hebben. •

Ruud Bruggeman, 070-8881210, rbruggeman@ipo.nl

Koffietafelboek 'De bodem is voor mij...'

Onlangs verscheen een bijzonder boek over de betekenis van onze bodem. De eerste 1000 exemplaren zijn gratis en aan de uitgave een reizende tentoonstelling gekoppeld.

Ons eten, drinken, bouwmaterialen en energie hebben we te danken aan de bodem. De bodem draagt het landschap, de natuur en alles wat wij bouwen. Maar ziet men het ook? Het boek 'De bodem is voor mij...' schetst met interviews, columns, projectbeschrijvingen en korte statements de betekenis van bodem en ondergrond voor de bovengrond. De uitgave is tot stand gekomen met financiële bijdragen van een achttal

organisaties, waaronder het IPO en de provincies Zeeland en Drenthe. Het boek is een feest van herkenning voor iedereen die betrokken is bij ruimtelijke planvorming en gebiedsontwikkeling. De foto's van Bert Verhoeff laten zien hoe een respectvol gebruik van de bodem direct meerwaarde levert aan de ruimtelijke kwaliteit bovengronds. Van 'De bodem is voor mij...' zijn 1000 gratis exemplaren beschikbaar.

Reizende tentoonstelling

Rond het boek is een expositie ontwikkeld. De expositie bestaat uit zestien panelen met foto's en korte begeleidende teksten. De expositie helpt bij het agenderen of bediscus-

siëren van thema's als duurzaam bodemgebruik, waterbeheersing en klimaatverandering, bodemvisies en het toenemend gebruik van bodem-energie (warmte-koudeopslag).

De expositie kan enkele dagen of weken bij u te gast zijn. Een optie is hieraan een kort begeleidend (lunch) programma te koppelen dat de initiatiefnemers samen met u vormgegeven. •

Informatie: www.debodemisvoormij.nl/initiatiefnemers.html of Sven Drillenburg Lelijveld, 070-3184444, debodemisvoormij@schuttelaar.nl

KORT

Meer handhaving

Onder het motto 'Buiten Beter' richt de provincie Gelderland een servicepunt in om de milieuhandhaving te verbeteren. Voortaan melden alle toezichhouders met behulp van een handcomputer hun overtredingen in hetzelfde systeem. De exacte locatie kan worden vastgelegd met behulp van het Global Positioning System (GPS). Ter plekke kunnen allerlei specifieke gegevens over die locatie worden opgevraagd, bijvoorbeeld wie de eigenaar is. Een melding wordt geregistreerd via een digitaal invulformulier. Het servicepunt bij de provincie verzorgt de datacommunicatie tussen handhavers. Ook worden alle overtredingen in een database opgeslagen en beheerd. Verder wordt

een internetsite beheerd waarop achtergrondinformatie aangeboden wordt aan de handhavers in het veld. Daarnaast bevat deze site alle geregistreerde overtredingen. Deze pagina is alleen voor de deelnemers toegankelijk. Tenslotte wordt een helpdesk ingericht die de toezichhouders ondersteunt bij technische vragen of storingen. Het project wordt gefinancierd door de provincie Gelderland, Europese Unie en het ministerie van Justitie.

Informatie: Milieu Klachten en Informatiecentrum, 026-3599999, mw.mki@prv.gelderland.nl •

De stelling!

Alle aandacht voor klimaat en energie is een hype!

Deze uitspraak legden we voor aan enkele milieumensen in de provincie. Hieronder volgen hun reacties.

Niet waar. De huidige (media) aandacht is passend voor de werkelijke ernst van het vraagstuk. Als de temperatuurstijging niet wordt beperkt, wordt het watermanagement een stuk moeilijker, neemt de biodiversiteit verder af en kunnen gezondheidsproblemen verwacht worden. De emissie van broeikasgassen moet omlaag, dus de energievoorziening moet anders: meer energiebesparing, duurzame energie en schoon fossiel. Goed dat Europa en Nederland nu inzetten op een ambitieus beleid en dat er door de G8 wereldwijd een begin mee is gemaakt.

Ronald Groen, voorzitter Kerngroep Europees Milieubeleid

Waar, waarmee echter niet gezegd is dat al die aandacht niet noodzakelijk en nuttig is. Omdat te veel van iets meestal niet goed is, hoop ik alleen dat deze enorme aandacht niet leidt tot energie- en klimaatmoeheid bij alle mensen die er vooral samen iets mee moeten doen!

Anouk Bracke, DCMR Rijnmond.

Niet waar. Helaas is het geen bedotterij dat onze energie opraakt en geen publiciteitsstunt dat het weer radicaliseert. En voor een echte 'rage' zal dit onderwerp de (inter-)nationale agenda's te lang regeren...

Gert-Jan Swaving, provincie Groningen

Europese dossierteams verscherpen aanpak

Vroeger beginnen, heldere projectbeschrijvingen, tussendoor bijstellen en werken in slagvaardige teams. Dat is in een notendop de opdracht voor de interbestuurlijke dossierteams die zich bezighouden met de emissieregelgeving (IPPC), de richtlijn bodembeheer, de richtlijn luchtkwaliteit en de hoogwaterrichtlijn.

Ronald Groen, 070-4417430,
rh.groen@pzh.nl

Sinds 2004 functioneren er interbestuurlijke dossierteams voor een gezamenlijke aanpak van Europese milieudossiers. Het DUIV, het bestuurlijk overlegforum tussen het directoraat-generaal Milieu van VROM, de Unie van Waterschappen, de VNG en IPO, had daartoe besloten. Bij de start was afgesproken na twee jaar te evalueren.

Lobbyen

Adviesbureau Berenschot heeft onder meer gesproken met deelnemers aan de teams. Algemeen werd duidelijk dat de aanpak in dossierteams een goed initiatief is geweest. Geadviseerd wordt dan ook ermee door te gaan, maar de werkwijze wel op een aantal punten te verscherpen. Zo is het zaak om al in een vroeg stadium te beginnen. Lobbyen heeft meer effect als, nog vóór de Europese Commissie een initiatief neemt, met een gerichte inzet gewerkt wordt. Op zich is dit geen nieuw inzicht, maar de nadruk is de afgelopen twee jaar toch wat te vaak gelegd op de latere besluitvormingsfase tussen Milieuraad en Europees Parlement.

Bestuurlijk contact aanhalen

In de evaluatie wordt nog eens benadrukt dat een heldere projectbeschrijving de basis is van alles. Daarbij moet ook duidelijk aangeven worden wanneer een team stopt. Dat is in beginsel als de Europese besluitvorming tot

een einde is gebracht. De dossierteams zijn er niet voor de omzetting naar Nederlandse wetgeving. Dat is een ander proces met andere actoren. Wel moet de opgedane kennis worden benut. En bekijk ook tussendoor of in een team bijstelling nodig is en organiseer af en toe een intervisiebijeenkomst tussen de teams. Verbindt ook duidelijk bestuurders aan een bepaald dossier. De dossierteams heten wel 'interbestuurlijk' te zijn, maar de nadruk is tot nu toe toch vooral ambtelijk geweest. Het contact tussen de bestuurlijke en ambtelijke trekkers moet dus worden verstevigd. Tot slot is het belangrijk om de groepen klein en slagvaardig te houden en meerdere competenties in een team te bundelen.

Plan van aanpak

Het DUIV heeft op basis van de conclusies een plan van aanpak vastgesteld, dat door de ambtelijke 'Arenagroep' - naar de titel van het oorspronkelijke document - verder is uitgewerkt. Met VROM wordt overlegd over de nog door staatssecretaris Van Geel gedane toezegging om een ondersteunende faciliteit in het leven te roepen voor de dossierteams. Idee is ook quick-scans te maken van de voorziene impact van voorstellen waaraan de Commissie momenteel werkt. Op basis van die quick-scans wordt dan ook meteen duidelijk voor welke dossiers een interbestuurlijk dossierteam zinvol is. ●

Foto: Michiel Wijnbergh.

KORT

Duurzame Dinsdag

Op 4 september 2007 is het voor de negende keer Duurzame Dinsdag. Op deze eerste dinsdag in september brengen maatschappelijke organisaties duurzaamheid onder de aandacht van de politiek én vragen daarbij om daadwerkelijke ondersteuning voor duurzame initiatieven uit de samenleving. Dit jaar wordt het Duurzame Koffertje aangeboden

aan minister Verburg van LNV en minister Cramer van VROM. Het Duurzame Koffertje bevat duurzame initiatieven, wensen en statements van burgers en organisaties.

Het thema is dit jaar: Zet Duurzaam Consumenten op de kaart. Initiatieven die tot 24 augustus worden ingediend gaan in het koffertje. Vorig jaar hebben alle ideeën een reactie ontvangen van minister-

president Balkenende, die toen namens het kabinet het koffertje in ontvangst nam. Informatie: www.duurzamedinsdag.nl. ●

Terugdringen CO₂-emissies

De provincie Zuid-Holland wil de komende jaren als aanjager fungeren om de CO₂-emissies in de provincie en het energieverbruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. De

provincie gaat de komende jaren werken om 350 Mw aan windenergie in Zuid-Holland in 2015 te realiseren. Dat is 100 Mw bovenop de 250 Mw van reeds bestaande windparken in de provincie. Omgerekend goed voor de elektriciteitsvraag van circa 175.000 huishouden. Bij het bekendmaken van dit plan pleitte gedeputeerde Van Heijningen namens alle provincies voor een Nationaal Plan Duurzaamheid op

rijksniveau dat onder meer de milieudoelstellingen van het kabinet zou moeten ondersteunen. "De toepassing van bijvoorbeeld wind-, zonne-energie, aard- en restwarmte zou daarin een plaats moeten krijgen." Hij wees erop dat bij toepassing van windenergie altijd het belang van de landschappelijke kwaliteit moet worden meegewogen. ●

Resultaatgericht werken aan duurzame steden

Foto: Michiel Wijnbergh.

Een schoon leefmilieu, energiereductie en kringloop-systemen. Maar ook zaken als het verbeteren van de wijk-economie, veiligheid en sociale cohesie. Allemaal onderwerpen die om de hoek komen kijken bij het werken aan een duurzame stedelijke ontwikkeling. Maar hoe hou je een dergelijk scala aan belangen in de hand? Of nog beter: hoe creëer je een win-win-win?

In de verschillende fasen van stedelijke ontwikkeling is er de keuze uit een overvloed aan instrumenten. Er zijn legio ontwerphandleidingen, rekentools, checklists en nog veel meer instrumenten die bestuurders, ambtenaren, projectontwikkelaars en aannemers ter ondersteuning kunnen gebruiken. Maar in de praktijk sluit dit hele pakket aan 'tools' qua structuur, inhoud en definities niet goed op elkaar aan. Hierdoor is het uitermate lastig om duurzaamheidsambities om te zetten in concrete ontwerpen en deze ook nog eens echt te realiseren. Te meer daar alle betrokken partijen verschillende achtergronden en belangen hebben. Het IPO-project 'Rekenen en Tekenen aan Duurzame Ontwikkeling in Nederland' brengt hier verandering in door gebruiksvriendelijke duurzaamheidsinstrumenten op een slimme manier te koppelen. Hierdoor wordt het mogelijk om de duurzaamheid van een wijk - in de breedste zin van het woord; dus people, planet en profit - daadwerkelijk te verhogen.

Afstemming en samenwerking

Aan het project nemen naast VROM, provincies en gemeenten ook DuBo-consultanten en een projectontwikkelaar deel. Een mooi voorbeeld van samenwerking. Een tweetal instrumenten - DuurzaamheidsProfiel van een Locatie (DPL) en DuurzaamheidsKansenKompas (DKK) - worden qua structuur en definities helemaal op elkaar aangesloten en direct in de praktijk beproefd (zie kader). Met DPL worden verbeterpunten van een plan of bestaande wijk opgespoord. Met DKK worden vervolgens de concrete maatregelen geïdentificeerd die de duurzaamheid op de desbetreffende aspecten kunnen verhogen. De hiermee opgedane ervaring in praktijkgemeenten wordt direct verwerkt en ontstaat een optimale afstemming. Dit maakt het voor alle partijen in het proces van planvorming tot realisatie mogelijk om de duurzaamheidsambitie te kwantificeren, te communiceren en te realiseren.

Duurzaamheidsinstrumenten

Het DuurzaamheidsProfiel van een Locatie (DPL) is een door IVAM en TNO ontwikkeld instrument, waarmee op 25 aspecten de duurzaamheid van een wijk berekend kan worden. Ook is dit instrument zeer geschikt om vooraf concrete ambities te stellen en vervolgens - na realisatie van de wijk - te monitoren of deze ook zijn gerealiseerd.

De gemeente Almere heeft het DuurzaamheidsKansenKompas (DKK) ontwikkeld om tijdens het stedelijke ontwikkelingsproces duurzame kansen die zich voordoen te realiseren. Het kompas bestaat uit een collectie van 'duurzame kansen kaarten' met heldere informatie over techniek, beheer, duurzaamheidswinst en kosten van een maatregel, inclusief foto's of beeldende uitwerkingen van de maatregel. Daarmee is het voor iedere plano-loog, milieukundige, projectontwikkelaar of bestuurder direct duidelijk wat een maatregel inhoudt.

Een derde instrument, de Toolkit Duurzame Gebiedsontwikkeling, is in ontwikkeling en voegt integrale duurzaamheidsconcepten toe. Daarmee worden mogelijke oplossingsrichtingen voor duurzaamheid aangegeven. Tevens besteedt de Toolkit veel aandacht aan proces, planning en project-management.

De winst

Een mooi voorbeeld van deze integrale benadering is het Cascade-Park in het nog te ontwikkelen Almere Poort. Dankzij DPL werd het duidelijk dat de duurzaamheid van dit stadspark nog wel wat beter kon. Het originele plan scoorde een 6.9. De wethouder wilde dit graag opschroeven naar een 9. Door maatregelen uit het DKK in het plan in te brengen is de score inmiddels al verhoogd naar ruim een 8. En er zijn nog meer mogelijkheden. Dankzij dit project wordt er in Almere Poort een echt duurzaam stadspark ontwikkeld. Voorgaande is een voorbeeld van een succes dat al met het project is geboekt. Andere gemeenten die reeds deelnemen zijn eveneens enthousiast.

Deelname

Het IPO-project loopt eind 2007 af. Gemeenten kunnen zich nog tot medio september als praktijkgemeente voor dit project aanmelden. ●

Informatie: Rogier Wilms, 0320-265434, rogier.wilms@flevoland.nl

Luchtkwaliteitstoets vergroot zorgvuldigheid

Wie goed de krant leest, ziet af en toe berichten waarin staat dat de Raad van State de milieuvergunning van een bedrijf heeft vernietigd op het aspect luchtkwaliteit. In een enkel geval omdat het bedrijf onze gezondheid negatief beïnvloedde, maar vaker omdat de afweging en motivering van het besluit onzorgvuldig zijn geweest. Om die zorgvuldigheid te vergroten heeft het IPO nu een luchtkwaliteitstoets ontwikkeld.

Foto: Michiel Wijnbergh.

Deze toets moet er toe bijdragen dat de toetsing van het aspect luchtkwaliteit in de vergunningprocedures Wet milieubeheer grondiger gebeurt, zodat vernietigende uitspraken van de Raad van State worden voorkomen. De toets is geschikt voor elke overheid die zich bezighoudt met het opstellen van vergunningen Wet milieubeheer. In feite gaat het om een beoordeling en toetsing van luchtmissies door puntbronnen (schoorstenen), oppervlaktebronnen (bijvoorbeeld op- en overslagen) en lijnbronnen (bijvoorbeeld verkeersemmissies).

Technisch hulpmiddel

De luchtkwaliteitstoets heeft (nog) geen juridische status, maar dient als een technisch hulpmiddel voor vergunningverleners bij het beoordelen van aanvragen. Hiermee kan men bepalen of grenswaarden uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005) worden overschreden en in hoeverre de bedrijfsactiviteiten bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit. Daarmee is de toets een screeningsmodel. Het is mogelijk om voor bronnen een indicatie te geven van de bijdrage aan de luchtkwaliteit en onderscheid te maken tussen meer en minder luchtrelevante bronnen. Bovendien hoeft niet voor elke vergunningprocedure een uitgebreide luchtkwaliteitsberekening te worden uitgevoerd. Daarnaast brengt een brede toepassing van de toets gemeenten, bedrijven en andere partijen vermoedelijk nader tot elkaar.

Stappenplan

De toets is eigenlijk een stappenplan, waarbij de gebruiker stap voor stap door de procedure wordt geleid. Er zijn vier hoofdonderdelen, te weten: Voorselectie (1), Emissieschatting (2), Bepaling blootstelling (3) en Toetsing

(4). Met de 'Voorselectie' wordt vastgesteld of het aspect luchtkwaliteit een relevant onderdeel is voor de vergunning. In het onderdeel 'Emissieschatting' wordt vervolgens bepaald hoe groot de emissie naar de omgeving precies is. Bij het onderdeel 'Bepaling blootstelling' worden op leefniveau de door het bedrijf veroorzaakte concentraties en de achtergrondconcentratie in beeld gebracht. Tenslotte worden in het onderdeel 'Toetsing' de concentraties bij elkaar opgeteld en wordt het totaal getoetst aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005.

In het stappenplan staan alle relevante vragen voor een deugdelijke onderbouwing. De toets resulteert in een advies 'vergunbaar op grond van Blk2005' of 'detailonderzoek noodzakelijk'. Afhankelijk van de resultaten bij de verschillende stappen kan een complete overweging/considerans worden opgesteld. De verantwoordelijkheid dat dit zorgvuldig en juist gemotiveerd gebeurt, ligt bij de gebruiker van de toets. De IPO-luchtkwaliteitstoets is slechts een hulpmiddel.

Conclusies

Alle bevoegde overheden kunnen de resultaten van de toets gebruiken om vergunningen te verlenen dan wel te weigeren. Een brede toepassing heeft daarnaast harmoniserende effecten, bevordert de zorgvuldigheid in de besluitvorming en dient het gelijkheidsbeginsel. Hopelijk behoren de uitspraken van de Raad van State die hiertoe de aanzet vormden, daarmee spoedig tot het verleden.

Het streven is om de IPO luchtkwaliteitstoets in het najaar van 2007 beschikbaar te stellen op de website van InfoMil. Tot die tijd is de toets op te vragen bij Roland Bus, 026-3598784, r.bus@prv.gelderland.nl of via www.ipo.nl

ip milieuwerk

uitgever

Milieu werk wordt uitgegeven door het Interprovinciaal Overleg
Postbus 16107
2500 BC Den Haag
telefoon 070 8881212

abbonementen en adreswijzigingen

Adrepak
Postbus 45666
2504 BA Den Haag

eindredactie en productie

De Graaf Communicatie
Enkhuizen
telefoon 0228 326068
e-mail: graafcom@wxs.nl

basisvormgeving

Jeronimus van Pelt (Saskia Mpiana)

opmaak

Herman R. Fuit Den Haag

cartoon

Wim Stevenhagen

druk

RS Drukkerij bv Rijswijk